

„Hříchům umírat, žít spravedlnosti“

Hošťálková 24. 4. 2016

Písně: 170, 166, 504, 688, 672

Čtení Písma: 1.ep. Korintským 1, 18 - 2, 2

Text kázání: 1.ep. Petrova 2, 24 - 25a

Milí bratři a sestry,

toto slovo apoštola Petra o Kristově kříži je dosvědčením také toho, jak veliký kus cesty urazilo křesťanské přemýšlení o kříži. Na počátku byl kříž děsivým nástrojem smrti, kruté popravy, odplaty za lidské zločiny; ale zároveň také svědectvím o lidské krutosti a brutalitě s jakou byl člověk schopen ze světa sprovodit druhého člověka. Neviseli na něm vždycky jen zločinci, mnohdy na něm viseli také lidé, na jejichž straně bylo právo a spravedlnost, bojovníci za svobodu, za lepší a spravedlivější život, otroci, kteří už nebyli déle schopni snášet své otrocké břemeno, lidé, kteří se už nemohli dívat na mnohou nespravedlnost na světě, lidé, které ke zločinu dohnala bída a hlad. Ti všichni končili svůj život na tomto úděsném nástroji smrti, který snad Římané přejali odkudsi z východu.

Poslání kříže v tehdejší světě bylo v podstatě dvojí: Kříž měl na jedné straně likvidovat, odstranit kriminální živly, nebo navždy umlčet lidi nepohodlné, společensky a nábožensky nebezpečné, a pak měl na druhé straně také jakési výchovné poslání - dá-li se to tak vůbec povědět. Kříž tu měl být nade všemi lidmi jako takový vztyčený, stále hrozící prst: Dej si dobrý pozor a jednej tak, abys to nedotáhl až na kříž. Jeho mučivá hrůza měla lidi odstrašovat od zločinu, ale také od každého pokusu o spravedlivé vzepření se vrchnosti. Kříž byl součástí vlády římských císařů, kteří ji zakládali především na strachu a neustálém zastrašování poddaných. Tím nejvlastnějším pánem tenkrát nebyla spravedlnost ani právo, ani svoboda a lidská důstojnost, ale strach. Ten se stal největší oporou římských samovládců. A všude kam římská vojska vstoupili, vstoupil tam s nimi také tento strach a všude tam také byly vztyčovány tyto kříže.

Apoštol Petr ale o kříži mluví zcela jinak. Podle něj, jakoby byl kříž úplně zbaven svého prokletí a své démonické moci nad člověkem. Dokonce jde tak daleko, že se odvažuje mluvit o Kristově kříži jako o velikém požehnání pro nás lidi. Jistěže i Krista na něm postihla všechna brutalita, které je člověk schopen, všechno to musel strpět a nakonec na kříži umřít. Ale u něj šlo zároveň ještě o něco jiného. Apoštol to vyjádří takto: **„On sám na svém těle vzal naše hříchy na kříž“**. Jakoby tím chtěl říct: *„Právě zde, na tomto kříži se rozhodovalo o tobě i o mně. Šlo tam o mé i tvé hříchy. O tvůj i můj padlý a převrácený život. Šlo tam o nové lidství, o nový vztah člověka k Bohu, o nové vztahy mezi lidmi, o nový pohled vpřed, o nové všecko.“*

To, co tomu novému, požehnanému stavu stojí v cestě, je jen to jediné - Písmo to nazývá hříchem. Na hříchu člověk pořád znovu troskotá. Na hříchu troskotají lidská předsevzetí, mnohé ušlechtilé lidské snahy, plány, programy. Hřích se vždy postará o to, že se člověk nakonec dočká něčeho úplně jiného, než co čekal, vyhlížel a plánoval. Žádná jiná kniha, než právě Bible, nemluví o této skutečnosti života jasněji a zasvěceněji. Jistě, o Bohu je možné povědět to, co kolem sebe často slyšíme: *„Lidé si jej vymysleli, vždyť si jeho existenci nemůžeme nijak ověřit svými smysly, ani jej*

žádným způsobem dokázat“. Ale o hříchu se to říct nedá. Ten tu stále koná své dílo a dostává se často do konfliktu i s lidskými zákony a předpisy. Právě tyto lidské zákony dosvědčují, že tu hřích je, že tu je zlo, že je nezbytně nutné postavit proti zlu nějakou hráz, protože ono neustále ohrožuje život na tomto světě; není mu možné nečinně přihlížet, je potřebné proti zlu něco dělat, omezit je, nějak je spoutat, nedovolit mu, aby se mohlo plně rozvinout a uplatnit.

A přece, navdory vší této lidské snaze, tu hřích stále je a my můžeme sledovat nejen tuto lidskou snahu hřích postihnout, omezit, zneškodnit jej cestou zákona, ale současně vidíme, jak nám lidem zlo neustále přerůstá přes hlavu - jednu hlavu mu utneme a deset jiných mu naroste, bere na sebe stále novou podobu, svou rafinovaností přerůstá všechnu lidskou moudrost.

Do tohoto neradostného lidského poznání apoštol ukáže na Kristův kříž. Svým odkazem k němu nám chce povědět, že hráz a zákrok zákona proti zlu k vyhlázenému cíli nevede. O to se přece pokoušel Starý Zákon. Apoštol vidí jinou pomoc a jiné východisko. Jistěže zákon tu bude mít stále své poslání, důležitost a význam. Ale zlo prohrává a ztrácí svou půdu teprve tam, kde odumírá. Proto apoštol volá: **„Kristus na svém těle vzal naše hříchy na kříž“** - vzal naše hříchy na sebe, obětí svého života za nás Bohu zaplatil, svým činem nás s Bohem smířil, můžeme s ním žít od této chvíle v pokoji. Je to tak, tak tomu věříme, třebaže to může znít jako nějaká dogmatická poučka.

Ale jde tu ještě o něco jiného. Kristus nás učí snad tomu největšímu umění: **„Abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlností“**. Tím velkým uměním skutečně je umírat hříchu, nesloužit mu, být nějak imunním vůči jeho působení a snahám. Tomu určitě není možné rozumět ve smyslu, že kdo v Krista uvěří, kdo jej přijme za svého Spasitele, ten že se stane jakýmsi dokonalým a bezhříšným stvořením, a že pro něj už hřích přestane být problémem. Víra v Ježíše Krista ještě žádnému takovouto legitimaci dokonalého a bezhříšného člověka nedává. Na druhé straně ale křestan už ví o Božím odpuštění a smíření právě pro oběť a zásluhu Ježíše Krista. Naše minulost, jakkoli zlá a hříchem zatížená, může být v Kristu pohřbena a nabízí se nám možnost nového začátku, nového života. Uvěřit v Krista vždycky znamená rozejít se se svým starým, dosavadním životem a začít žít nově, jinak. Otevřít se víře, Kristu, to je v životě člověka velká událost. Člověk je jakoby postaven na křížovatku a dává se novým směrem. Apoštol Petr k tomu poví tu zmíněnou větu: **„Abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlností“**.

Jestliže ale nejde o žádnou dokonalost věřícího člověka, o co při něm vlastně jde? Snad tím slovem apoštol chce povědět: *„Komu do života vstupuje Kristus, kdo jej vezme vážně, skutečně jako svého Pána, v tom opravdu to zlé a převrácené odumírá“*. Kristus vytlačuje z našeho života zlé věci. Jenom On je schopen držet v člověku zlo opravdu pod kontrolou a všechno to zlé, co se v člověku každý den znovu hlásí k životu, umrtvovat. Kristus je nejúčinnější a nejradikálnější způsob boje proti hříchu. Člověk se o tom může sám na sobě přesvědčit. Čím budeme Kristu blíže, tím méně moci bude při nás mít moc zla. A zase naopak, čím více se budeme Kristu vzdalovat, tím méně budeme mít síly k obraně proti nejrůznějšímu pokušení a hříchu. Pak platí, že kdo opravdu patří Kristu, pro toho se vlastně zákon stává zbytečným. Tomu zákon nepotřebuje hrozit a říkat mu, co dělat má a co ne. To proto, že ve styku s Kristem hřích umírá. U Krista veškerá moc hříchu končí.

Ale jak poznám, jestli jsem opravdu Kristův, jestli mu věřím, nebo jestli už stojím někde na rozhraní mezi vírou a nedověrou, nebo dokonce nevěrou? Poznám to docela snadno. Kdviž mě hřích zneklidňuje a trápí mé svědomí a cítím, že se mnou

není něco v pořádku, pak je to vlastně dobré a v pořádku. Pak při mně Kristus stojí a svým Duchem mě z hříchu obviňuje. Když ale otupím, když si na hřích zvyknu jako na každodenní chléb, když necítím žádné výčitky svědomí, pak jsem už zašel příliš daleko, a ve skutečnosti žiji bez Krista.

Člověk, který není vůči hříchu citlivý, je vlastně nemocný. Je na tom jako někdo, kdo ztratil čich, chuť nebo schopnost rozlišovat barvy. Můžeme se jistě ptát, jestli to - v tomto drsném světě - je nebo není nějaká výhoda mít svědomí takto citlivé na hřích. Mnozí lidé (pokud ještě ví, co je to hřích) se dnes přece domnívají, že se bez něj ani nedá žít; kdo nemá odvalu ke hříchu ten nežije, ale živoří. Jistě. Něco takového se ale nikdy nemůže stát křesťanským programem. Tímto programem je: Hříchům umírat a žít spravedlnosti. „*Žít spravedlnosti*“ je totéž co žít Bohu a pro něj, mít neustále na vědomí a žít vědomím, že tady na světě nežijí pouze před lidmi, ale před Bohem.

Tuto hlavní myšlenku apoštol ještě zakončí dovětkem: „***Jeho rány vás uzdravily***“. Je to odkaz na proroka Izaiáše (53,6) ve Starém Zákoně: „***On byl proboden naším proviněním, byl trýzněn našimi vinami; trestání snášel pro náš pokoj, jsme uzdraveni jeho ranami***“. Právě trpící Kristus jakoby probouzel naše otupělé svědomí a vyváděl nás z falešného klidu, pocitu sebeuspokojenosti a samospravedlnosti. Teprve v Kristu mohu najít pravého sebe sama, když mé hříchy a všechny nepravosti budou ukřižovány spolu s Ním, abych „*hříchům odumíral a žil spravedlnosti*“.

Amen.